

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 424/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

497/2010. (XII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. augusztus 6-án előterjesztett **panaszát** a 2010. december 1-jén tartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Gy.-i Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2010. augusztus 5-én foganatosított rendőri intézkedés miatt 2010. augusztus 6-án a Gy.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalmellenőrző Alosztályán történt meghallgatása során olyan tartalmú nyilatkozatot tett, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki. A Gy.-i Rendőrkapitányság a panaszos nyilatkozatát, valamint a vezetésre jogosító okmány (forgalmi engedély elvételéről szóló elismervény, a szabálysértési ügyben tett feljelentés és a Gy.-i Polgármesteri Hivatalnak írt levél) másolati példányát megküldte a Testülethez, amit az 2010. augusztus 16-án érkezett.

I.

1) A panasz szerint 2010. augusztus 5-én 19 óra körül a panaszos Gy. városban az autós iskola előtt közlekedett az általa üzemeltetett személygépkocsival. A vasúti átjáró tilos jelzése miatt megállt, amikor a két gépkocsival előtte álló rendőrségi gépkocsi megfordult és a

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos gépkocsija mellé állt. A szolgálati gépjárműben egyedül ülő és a panaszos által látásból ismert rendőr a panaszost arra utasította, hogy álljon félre és készítse elő okmányait és a gépkocsi papírjait.

A panaszos félreállt az úton és átadta a kért iratokat. A rendőr az intézkedés végén azt mondta, hogy „látom nem sikerült még kiszerezni a xenont”, majd közölte, hogy a személygépkocsi forgalmi engedélyét átvételi elismervény ellenében elveszi. A panaszos azt mondta a rendőrnek, hogy tudomása szerint a forgalmi engedélyt nem veheti el, de a rendőr azt válaszolta, hogy joga van hozzá.

A panaszos megítélése szerint a rendőri intézkedés jogszerűtlen volt, mivel a panaszos gépkocsijában a rendőr állításával ellentétben nem ívkisüléssel xenon izzó, hanem egy ultra xenon megnevezésű E tanúsítvánnyal rendelkező, 55 W H7 típusú izzó volt beszerelve. Ezt a típusú izzót a TESCO áruházban vásárolta a panaszos, illetve megkérdezett egy Nemzeti Közlekedési Hatóságnál dolgozó vizsgabiztost is, aki szerint is megfelel az izzó az előírásnak.

A panaszos az intézkedő rendőr nevét nem ismeri, de ismerős volt neki, mivel korábban intézkedett már vele szemben, amikor is helyszíni bírságot szabott ki biztonsági öv hiánya és mobiltelefonálás miatt, amit akkor a panaszos befizetett, mert azt a büntetést jogosnak tartotta. A panaszos ezzel kapcsolatosan megjegyezte, hogy a rendőr már az akkori intézkedés során megkérdezte a panaszost, hogy „az utólagos, gagyi xenont mikor veszi ki az autójából?”. A panaszos azt akkor nem értette, mivel úgy tudta, hogy a xenon hatású izzó E tanúsítvánnyal engedélyezett.

A panaszos szerint a rendőr sem a korábbi, sem a panaszolt intézkedésnél nem győződött meg arról, milyen izzó lett beépítve a panaszos gépkocsijába, ezért nem érti, mi alapján állapította meg, hogy a gépkocsin engedély nélküli átalakítást végeztek.

A panaszos a rendőri intézkedéssel összefüggésben azt panaszolta, hogy szerinte a rendőrnek az intézkedés során meg kellett volna győződnie arról, hogy valóban történt-e átalakítás a gépkocsin. Ha ezt megteszi, láthatta volna, hogy nem történt átalakítás. A panaszos a fentiek alapján kérte a Testületől panaszának érdemi vizsgálatát.

2) A Gy.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Balesethelyszínelő és Vizsgálati Alosztályának r. zászlósa feljelentést tett a panaszos ellen a közúti közlekedésről szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 5. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütköző szabálysértés elkövetése miatt.

A szabálysértési feljelentés szerint a panaszos az általa vezetett Skoda Octavia típusú személygépkocsival közlekedett Gy. városban, a J. úton az E. út felől a Sz. út irányába. A rendőr a panaszost közlekedésrendészeti ellenőrzés alá vonta. Az ellenőrzés során a rendőr megállapította, hogy a panaszos által vezetett gépjárműbe „utólagosan XENON típusú világítóberendezést szereltek be engedély nélkül. A gépjármű a xenon típusú világítóberendezéshez előírt műszaki feltételeknek nem felelt meg.”

A r. zászlós közölte az elkövetett szabálysértés tényét, amit a panaszos tudomásul vett, illetve átvételi elismervény ellenében a gépkocsi forgalmi engedélyét a helyszínen elvette.

3) A Gy.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának vezetője tájékoztatta a Gy.-i Polgármesteri Hivatalt arról, hogy a panaszost 2010. augusztus 5-én közlekedésrendészeti ellenőrzés alá vonták, amelynek során megállapították, hogy az édesapja tulajdonát képező személygépkocsiba utólagosan, engedély nélkül nem típus azonos xenon fényszórót szerelt be. Erre tekintettel a hatósági engedélyt a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 84. §-ának (1) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint a rendőrség elvette, amit a BM rendelet 84. §-ának (6) bekezdése alapján további intézkedések megtétele miatt megküldtek a Gy.-i Polgármesteri Hivatalnak.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben a Gy.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Balesethelyszínelő és Vizsgálati Alosztályának r. zászlósa intézkedett a közlekedésrendészeti ellenőrzés keretében.

A panaszos meghallgatását a Gy.-i Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalomellenőrző Alosztályának r. őrnagy vezetője végezte.

2) A panaszos meghallgatását végző r. őrnagy alosztályvezető a Testületet arról tájékoztatta, hogy a panaszossal szembeni intézkedésről jegyzőkönyv nem készült, csak szabálysértési feljelentés; továbbá közigazgatási hatósági eljárás nincs folyamatban a panaszos ellen. A Gy.-i Polgármesteri Hivatal folytatta le a szabálysértési eljárást a panaszossal szemben, amelynek eredményéről nincs tudomásuk.

A panaszossal szemben intézkedő r. zászlós az intézkedés időpontjában nem készített jelentést az intézkedésről, és a panasztételi lehetőségről azért nem tájékoztatta a panaszost, mert ő nem jelezte, hogy lenne panasza.

3) A Testület felvilágosítás kérése alapján a panaszossal szemben a helyszínen intézkedő rendőr az alábbiakat nyilatkozta.

2010. augusztus 5-én a délutáni órákban a r. zászlós szolgálati feladatot látott el az általa vezetett szolgálati gépkocsival, amikor Gy. városban, a J. úton közlekedett. A vasúti átjáró előtt, a Sz. utca kereszteződésénél forgalmi okból megállt, amikor is a baloldali külső visszapillantó tükörben azt észlelte, hogy mögötte két gépkocsival megáll egy nem gyári xenon fényszóróval felszerelt, tompított világítással közlekedő Skoda Octavia típusú személygépkocsi. Mivel ez a típusú átalakítás a KRESZ 5. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütközik, és a rendőrt intézkedési kötelezettség terhelte, a szolgálati gépkocsijával az útkereszteződésben megfordult. Ekkor észlelte, hogy az álló gépkocsi vezetője a lámpát lekapcsolja. Ezt követően a r. zászlós szolgálati gépkocsival a Skoda mellé állt, és lehúzott ablakon keresztül annak vezetőjével közölte, hogy álljon félre a Sz. utcába, ahol közúti ellenőrzés alá fogja vonni. A gépkocsi vezetője annak eleget téve félre állt.

A rendőr a panaszos gépkocsija mögött állította le a szolgálati gépkocsit, majd a napszaknak megfelelően köszönt és közölte a panaszossal, hogy közúti közlekedési ellenőrzés céljából kéri okmányait, valamint a gépkocsi forgalmi engedélyét. Ezt követően a r. zászlós elmondta a panaszosnak, hogy az általa vezetett gépjármű nem gyári xenon világító berendezéssel van felszerelve, ezért a KRESZ 5. §-ának (1) bekezdés c) pontjában meghatározottak szerint a közlekedésben nem vehet részt. A rendőr nyilatkozata szerint ezt a megállapítást a panaszos nem vitatta.

Ezt követően a BM rendelet 84. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján (járművet a külön jogszabályban engedély nélkül átalakították) a r. zászlós a forgalmi engedélyt a helyszínen átvételi elismervény ellenében elvette. Ekkor a panaszos közölte, hogy tudomása szerint ezen szabálysértés elkövetésekor a jármű forgalmi engedélyét a rendőr nem veheti el a helyszínen, csak műszaki felülvizsgálatra rendelheti be a Nemzeti Közlekedési Hatósághoz.

A r. zászlós tájékoztatta a panaszost arról, hogy a megjelölt jogszabályok alapján intézkedett, és közölte vele, hogy az elkövetett szabálysértés miatt ellene szabálysértési feljelentést tesz. A rendőr saját megítélése szerint az intézkedés során végig tárgyilagos, szűkszavú és határozott volt.

A panaszos a tájékoztatást tudomásul vette, és a helyszínen nem jelezte, hogy intézkedés ellen panasszal kívánna élni. A rendőr az intézkedés végén közölte nevét, jelvéyszámát, majd távozott a helyszínről.

Körülbelül egy óra elteltével a Gy.-i Rendőrkapitányságon megjelent a panaszos egy ismerőseivel, és a vele korábban intézkedő rendőrt kereste. A r. zászlós lement és megkérdezte, hogy milyen célból keresi őt. A panaszos elmondta, hogy a forgalmi engedélyét szeretné visszakérni, mivel az autóból a xenon fényszórót kiszerelte, amit be is tud mutatni. A r. zászlós közölte vele, hogy nincs lehetősége a forgalmi engedély visszaadására, mivel az eljárás már megindult az ügyben. A panaszos ezt követően eltávozott a rendőrkapitányságról. Távozásakor nem jelezte, hogy az intézkedéssel szemben panasszal élne.

A r. zászlós nyilatkozata szerint a szabálysértés tényét az alábbiak alapján állapította meg. A Jereváni úton állva a tükörből észlelte, hogy a lámpatest nem a gyári xenon izzó használatára kialakított, mivel a lámpatest teljes egészében szűrő, vakító, fehér szétszóró fénnyel világított (ez jellegzetes tulajdonsága az utólag beszerelt xenon izzónak és ez mással össze nem téveszthető). Valamint a kikapcsolásakor a gázkisülésű működési elvből kifolyólag jellegzetes módon a halogén izzókkal ellentétben rendkívül hirtelen kialszik.

A rendőr a világító berendezést megtekintve az abba elhelyezett gyári jelölés alapján megállapította, hogy az „H” betűjelzésű lámpatest, amely a hagyományos halogén típusú izzók használatára van kialakítva. A xenon gázkisülésű izzólámpás fényszórók lámpa teste „D” betűjelzésű. Továbbá a jármű nem rendelkezett fényszórómosó berendezéssel, valamint a fényszóró magasságának beállítása manuálisan a járműben szabályozható. Ha a gépkocsi gyárilag lett volna xenon lámpával felszerelve, akkor a fent említett műszaki feltételek mindegyikével rendelkezett volna.

A rendőr a fentiek alapján – figyelemmel a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletben

foglaltakra – „különösebb műszaki vizsgálat nélkül is egyértelműen” meg tudta állapítani a nem gyári xenon lámpára utaló körülményeket.

4) A r. zászlós külön jelentésben megjelölte a panaszossal szembeni intézkedés során alkalmazott jogszabályi rendelkezéseket, valamint egy további dokumentumot csatolt a xenon lámpák hazai szabályozásáról.

a) A jelentés szerint a r. zászlós intézkedésének alapját képezte az intézkedési kötelezettségről szóló előírások az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése, illetve a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (1) bekezdése alapján; továbbá a BM rendelet 84. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti forgalmi engedély helyszíni elvételére vonatkozó rendelkezés.

b) „A xenon lámpák hazai szabályozásáról” címet viselő dokumentum felsorolja azokat az előírásokat, melyek „betartása kötelező azért, hogy elkerülhetők legyenek a xenon lámpa használata okozta veszélyek és félreértések.”

A közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 37. §-ának (4) bekezdése szerint a világító és a fényjelző berendezésekben csak a berendezés típusára előírt műszaki jellemzőkkel rendelkező izzólámpát szabad használni. Az előírásból következően a HCR, HC, HP., stb. jelzésű fényszórókban csak halogén izzók (HI, H3, H4, H7, stb.) használhatók, mivel e fényszórók csak a típusra előírt izzókkal képesek maradéktalanul teljesíteni a megvilágításra vonatkozó követelményeket.

Ugyanezen rendelet 38. §-ának (3) bekezdése értelmében a járművek jóváhagyásra kötelezett aszimmetrikus tompított fényszóróiban és távolsági fényszóróiban csak jóváhagyási jellel ellátott izzólámpát szabad alkalmazni. Ez utóbbi rendelkezéshez említendő, hogy az említett 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 1. és 2. számú mellékletei meghatározzák a fényszórókra és az izzólámpákra vonatkozó jóváhagyási kötelezettségeket és műszaki követelményeket. „1. számú melléklet 1. A járművek meghatározott tulajdonságainak, valamint az alkatrészeknek, az önálló műszaki egységeknek, a pótalkatrészeknek és a tartozékoknak meg kell felelniük: [...] - az EU által egyenértékűként elismert ENSZ-EGB előírásokban foglalt jóváhagyási követelményeknek az e melléklet táblázataiban foglaltak szerint.” „2. számú melléklet A Magyar Köztársaság által elfogadott ENSZ-EGB előírások. 45. Fényszórótisztító 48. Gépjárművek világító és fényjelző berendezéseinek beépítése (kivéve a motorkerékpárokat) 98. Gázkisülésű izzólámpás fényszórók 99. Gázkisülésű izzólámpa”.

A 45., 48. és 98. ENSZ-EGB előírások tartalmazzák az automatikus magasság állítás és az automatikus fényszórómosás kötelezettségét. A fentiek alapján a xenon fényszórónak, a xenon izzónak, továbbá a járműnek magának is meg kell felelnie a vonatkozó előírásokban foglalt jóváhagyási kötelezettségeknek, műszaki követelményeknek.

A „xenon szettekben” lévő izzók műszaki jellemzői nem egyezők az eredeti halogén izzók műszaki jellemzőivel, nem rendelkeznek az ENSZ-EGB 99. előírás szerinti jóváhagyással, továbbá utólagos beépítésük a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletben foglalt jogszabályi előírásoknak sem felel meg, ezért beépítésük szabálytalan.

A jóváhagyás kapcsán tudnivaló, hogy az átalakító készletek dobozain esetleg feltüntetett jóváhagyó jelek (egy körben pl.: E4, E 13, stb.) a teljes garnitúrának az elektromágneses kompatibilitásra vonatkozó ENSZ-EGB 10 sz. előírása szerinti megfelelést tanúsítja. Mivel ez a jóváhagyás nem azonos a xenon izzók esetében kötelező ENSZ-EGB 99. sz. előírása szerinti jóváhagyással, ezért az izzó nem tekinthető jóváhagyottnak.

A közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet vonatkozó előírása alapján egyedi kérelemre sem engedélyezhető a fényszórók átalakítása: a 16. § (6) bekezdése szerint nem engedélyezhető a jármű olyan átalakítása, amely a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet Függelékeinek Mellékleteiben meghatározott valamely közlekedésbiztonsági vagy környezetvédelmi követelmény tekintetében a jármű gyárilag kialakított jellemzőinek romlását eredményezi.

Az automatikus magasság állítás, valamint a fényszórómosó hiánya miatt az átalakított fényszórók vakíthatják a szembejövőket, ami közlekedésbiztonsági szempontból rendkívül balesetveszélyes, emiatt a szóban forgó átalakítás tiltott. A műszaki megvizsgálások és a közúti ellenőrzések alkalmával a megfelelő szankció alkalmazásával (soron kívüli műszaki vizsgára történő berendeléssel, alkalmatlanná minősítéssel) a Nemzeti Közlekedési Hatóság kifogásolja az említett átalakítást.

A dokumentum úgy összegzi az említetteket, hogy „utólagos xenon lámpát csak olyan közúti gépjárműbe lehet beszerezni, amelyben gyárilag is xenon izzó található, illetve amelynek fényszóróját gyárilag előkészítették xenon izzó fogadására. Az utólagos xenon szettek használatát a jogszabály nem tiltja a nem közúti gépjárművekben (pl. quad) és a motorkerékpároknál.”

(A megküldött dokumentum a Nemzeti Közlekedési Hatóság 2009. április 2-án megjelent, a „A fényszórók átalakításáról, avagy miért veszélyes a halogén üzemű fényszórók gázkisülésű (xenon) izzókkal történő átalakítása” címet viselő tájékoztatásának részlete, amely teljes terjedelmében megtalálható a <http://www.muszaki-vizsga-zoldkartya.hu/cikkek/xenon-fenyszoro-atalakitas.html> weboldalon.)

III.

1) Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Ezen rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. felsorolt fejezeteinek alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem. A Testületnek az idézett jogszabályi előírás alapján nincs hatásköre annak megállapítására, hogy a panaszos magatartásával szabálysértést valósított-e meg, továbbá arra sem, hogy a panaszossal szemben indult szabálysértési eljárást felülbírálja.

2) A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok alapján a Testület vizsgálta ugyanakkor a szabálysértési feljelentést megelőző közlekedésrendészeti intézkedés (és az annak keretében történt igazoltatás, valamint forgalmi engedély elvétel) jogszerűségét és indokoltságát.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 59. §-ának (1) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát és az 55. § (1) bekezdése szerinti személyes szabadsághoz való alapvető jogát az alább írtaknak megfelelően.

A panaszos sérelmezte beadványában, hogy az intézkedő rendőr okmányai és az általa vezetett gépkocsi papírjainak átadására szólította fel, majd az intézkedés végén a xenon lámpák miatt a forgalmi engedélyt – átvételi elismervény ellenében – elvette, holott a panaszos véleménye szerint ahhoz nem lett volna joga. A panaszos szerint a rendőr anélkül intézkedett, hogy meggyőződött volna arról, milyen izzót építettek a panaszos gépkocsijába.

a) A közlekedésrendészeti intézkedést az Rtv. 44. §-a szabályozza, amelynek (1) bekezdés b) pontja értelmében a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A közlekedésrendészeti intézkedés során tehát a rendőrség ellenőrizheti mind a közlekedési rendszabályok megtartását, mind pedig a jármű közlekedésbiztonsági állapotát. Ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben – tehát akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztalnak – megilleti.

A KRESZ 3. §-ának (1) bekezdés c) pontja értelmében az, aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon. Az 5. §-ának (1) bekezdés c) pontja szerint továbbá a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amely a jogszabályban meghatározott műszaki és környezetvédelmi feltételeknek megfelel. Ezt a keret-rendeletet a fentebb említett 5/1990. (IV. 12.), illetve a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendeletek töltik meg tartalommal.

A 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 3. §-ának (5) bekezdése szerint a forgalomban levő jármű kialakítása, felszereltsége és tulajdonságai csak abban az esetben változtathatók meg, ha a változás a jármű közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi jellemzőit nem rontja le. A változással érintett közlekedésbiztonsági tulajdonságok tekintetében a rendelet további műszaki feltételeit is alkalmazni kell. A rendelet 9. §-ának (1) bekezdésében, az általános biztonságra vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételek között szerepel – többek között –, hogy a jármű rendeletben említett szerkezeteinek, alkatrészeinek és tartozékainak működőképeseknek és olyan állapotban kell lenniük, hogy rendeltetésüknek biztonságosan megfeleljenek.

A 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 37.-38. §-a a világító és fényjelző berendezések alkalmazására és működésére vonatkozó üzemeltetési műszaki feltételeket rögzíti. A 37. § (1) bekezdése szerint a járművön csak olyan fajta, olyan színű, oly módon elhelyezett és annyi világító-, illetőleg fényjelző berendezést szabad alkalmazni, amilyent és amennyit a rendelet előír vagy megenged. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az olyan világítóberendezésekre, amelyeknek a fénye a jármű üzemszerű használata során kívülről sem közvetlenül, sem közvetve nem látható (pl. csomagtér-megvilágító lámpa, szerelőlámpa), továbbá azokra a világító-, illetőleg fényjelző berendezésekre, amelyeket a világító- és fényjelző berendezések elhelyezése tekintetében jóváhagyási jellel ellátott járműveken gyárilag helyeztek el. Ugyanezen jogszabályhely (4) bekezdése értelmében a világító és a fényjelző berendezésekben csak a berendezés típusára előírt műszaki jellemzőkkel rendelkező izzólámpát szabad használni. A rendelet 38. §-ának (3) bekezdése továbbá előírja, hogy a járművek jóváhagyásra kötelezett aszimmetrikus tompított fényszóróiban és távolsági fényszóróiban csak jóváhagyási jellel ellátott izzólámpát szabad alkalmazni.

A 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 2. §-ának (2) bekezdése szerint a rendelet alkalmazásában jármű átalakítása alatt a már forgalomba helyezett jármű olyan megváltoztatását kell érteni, amely a típusbizonyítványban, az összeépítési engedélyben vagy a korábbi átalakítási engedélyben meghatározott adat, illetőleg közlekedésbiztonsági vagy környezetvédelmi jellemző módosulását eredményezi, valamint a gépkocsi alvázának (az alváz szerepét betöltő, az alvázszerkezetet viselő szerkezeti elemének) cseréje. A rendelet 2. §-ának (3) bekezdés a) és h) pontja szerint ugyanakkor nem minősül átalakításnak „olyan tartozéknak a járműre történő felszerelése, amelynek felszerelését a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről szóló rendelet előírja vagy megengedi”, illetve „a jármű olyan módon vagy mértékben történő megváltoztatása, amelyre a közlekedési hatóság alkalmazási engedélyt ad, illetőleg amelyet engedély nélkül megvalósíthatónak minősít”. Az említett rendelkezésekből az következik, hogy az átalakítás – a rendelet értelmében – akkor tekinthető elfogadhatónak, ha a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet azt előírja vagy megengedi, illetőleg arra a Nemzeti Közlekedési Hatóság illetékes szerve alkalmazási engedélyt ad.

Az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 16. §-ának (1) bekezdése értelmében a már forgalomba helyezett gépjármű átalakításához szükséges előzetes engedélyt a közlekedési hatóságtól kell a jármű tulajdonosának kérnie. A kérelemhez csatolni kell az elbíráláshoz szükséges műszaki dokumentációt. Ugyanezen § (6) bekezdése viszont úgy rendelkezik, hogy nem engedélyezhető a jármű olyan átalakítása, amely a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet Függelékeinek Mellékleteiben meghatározott valamely közlekedésbiztonsági vagy környezetvédelmi követelmény tekintetében a jármű gyárilag kialakított jellemzőinek

romlását eredményezi. Ez azt jelenti, hogy egyedi kérelemre sem lehet engedélyezni a fényszórók átalakítását.

Az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 14. §-a részletesen rendelkezik a közúti ellenőrzésről. A 14. § (1) bekezdése értelmében a járművek műszaki, közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi állapotát, valamint a közúti forgalomban való részvételükhöz kapcsolódó előírások megtartását a közlekedési hatóság a közúti forgalomban közúti ellenőrzés keretében ellenőrzi. A (2) bekezdés a) pontja szerint a közúti ellenőrzés során a közlekedési hatóság szemrevételezéssel és a rendelkezésére álló vizsgáló eszközökkel megvizsgálja a jármű és a jármű kötelező tartozékai közlekedésbiztonsági és környezetvédelmi megfelelőségére (műszaki ellenőrzés) vonatkozó – jogszabályban, továbbá a nemzetközi forgalomban közlekedő járműre nemzetközi egyezményben vagy megállapodásban foglalt – követelmények teljesítését. A 14. § (4)-(5) bekezdései értelmében a közúti ellenőrzés során a közlekedési hatóság a járművet, továbbá a járműre és a jármű vezetőjére vonatkozó, valamint a jármű közúti forgalomban való részvételéhez, a tevékenység végzéséhez és a szállításhoz előírt okmányokat átvizsgálja, és amennyiben az ellenőrzés során szabálysértés alapos gyanúja merül fel, a közlekedési hatóság az okmányokat bevonja és legkésőbb a következő munkanapon – szabálysértési eljárás kezdeményezésével – az eljárás lefolytatására jogosult hatóságnak megküldi. A közlekedési hatóság a szabálysértési eljárás kezdeményezésétől abban az esetben állhat el, illetve adhatja vissza a helyszínen elvett okmányokat, amennyiben a szabálysértési eljárás kezdeményezésére okot adó körülmény megszűnését – az okmányoknak a szabálysértési hatósághoz történő továbbítást megelőzően – igazolják. A rendelet 14. §-ának (6) bekezdése a (2) bekezdés egyes pontjaiban meghatározott közúti ellenőrzések esetén – így a fentebb említett a) pontja esetén is – lehetővé (és nem kötelezővé) teszi a közlekedési hatóság számára, hogy a járművet műszeres ellenőrző vizsgálat alá vonja, amelynek (legfeljebb 15 km távolságban lévő) helyszínére történő közlekedésre a jármű vezetőjét utasíthatja. Ugyanezen jogszabályhely (7) bekezdésének a), illetve b) pontjai értelmében ugyanakkor a közlekedési hatóság a járművet vizsgálatra rendeli, amennyiben a közúti ellenőrzés során alapos gyanú merül fel arra, hogy a jármű a jogszabályban meghatározott feltételeknek nem felel meg, valamint ha a járművet engedély nélkül átalakították, illetőleg átalakítás után a közlekedési hatóságnál vizsgálatra nem mutatták be. A 14. § (11) bekezdése előírja a közlekedési hatóság számára, hogy a forgalmi engedély elvételéről átvételi elismervényt adjon, amely a lakóhelyig (telephelyig) történő közlekedésre jogosít. A közúti ellenőrzés során elvett forgalmi engedélyt – szabálysértési eljárás egyidejű kezdeményezésével – a közlekedési hatóság legkésőbb a következő munkanapon megküldi az illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet 54. §-a szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértésének szabálysértését valósítja meg – amennyiben a 42-51. § szerinti szabálysértés nem valósul meg – az, aki a KRESZ 3. § (2) bekezdésében, 48. §-ának (4), (7) és (9) bekezdésében, 48. §-ának (12) bekezdés c) és d) pontjában, valamint 51. §-ában meghatározott rendelkezés megsértése kivételével a közúti közlekedés szabályait megszegi.

A Testület továbbá utal – az intézkedő rendőr által is hivatkozott – rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. A Szolgálati Szabályzat 3. §-ának (1)

bekezdése szerint továbbá bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha ilyet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli.

A szabálysértési feljelentés szerint az intézkedő rendőr a közlekedésrendészeti ellenőrzés során megállapította, hogy a panaszos által vezetett gépjárműbe utólagosan, engedély nélkül xenon típusú világítóberendezést szereltek be, ezért a gépjármű a xenon típusú világítóberendezéshez előírt műszaki feltételeknek nem felelt meg. A r. zászlós nyilatkozatában részletezte, hogy milyen körülmények között észlelte a szabálytalanságot: a panaszos gépkocsijának lámpatestje nem a gyári xenon izzó használatára kialakított, mert az „teljes egészében szűrő, vakító, fehér szétszórt fénnel világított”, ami jellegzetes tulajdonsága az utólag beszerelt xenon izzónak és mással össze nem téveszthető. A rendőr további jellegzetességeként megjelölte azt is, hogy a fényszóró a kikapcsoláskor rendkívül hirtelen aludt el – a gázkisülésű működési elv miatt – szemben a halogén izzókkal. A rendőr megtekintette a világító berendezést, amelynek gyári jelölése alapján megállapította, hogy az „H” betűjelzésű lámpatest, amelyet a hagyományos halogén típusú izzók használatára alakítottak ki (a xenon gázkisülésű izzólámpás fényszórók lámpa teste „D” betűjelzésű). Továbbá a jármű nem rendelkezett fényszórómosó berendezéssel, valamint a fényszóró magasságának beállítása manuálisan a járműben szabályozható. Ha a gépkocsi gyárilag lett volna xenon lámpával felszerelve, akkor – állítása szerint – a fent említett műszaki feltételek mindegyikével rendelkezett volna.

A Testület megítélése szerint a fent részletezettek észlelése alapján a rendőr intézkedési kötelezettsége fennállt: közbiztonságot veszélyeztető körülményt észlelt. A Testület továbbá felhívja a figyelmet, hogy a Szolgálati Szabályzat fentebb említett 3. §-ának (1) bekezdésében írt „bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése” fordulata nyilvánvalóan nem jelenti azt, hogy az adott bűncselekménynek, illetőleg szabálysértésnek valójában fenn is kell állnia: elegendő ugyanis szemrevételezéssel és a rendelkezésre álló vizsgáló eszközökkel az arra megalapozottan utaló körülmény észlelése. Az 5/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet vonatkozó rendelkezése alapján az egyszerű, szemrevételezéssel történő vizsgálat jogszerű és elégséges volt a rendőr intézkedéséhez. Annak során észlelte a r. zászlós a fényszóró sajátosságait.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőr a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kellő jogalap birtokában járt el a panaszossal szemben. A Testület ehelyütt ismételten megjegyzi, hogy ez a megállapítása nem jelent az ügyben érdemi állásfoglalást a szabálysértés elkövetésével kapcsolatban.

b) Az Rtv. 44. §-ának (1) bekezdés d) pontja értelmében a rendőr a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemenben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti.

Arra figyelemmel, hogy az Rtv. 44. §-a (1) bekezdés d) pontja felhívja az ilyen okmányok helyszíni elvételére vonatkozó külön jogszabályt [a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendeletet], a Testületnek vizsgálnia kellett, hogy ez az intézkedés kellő megalapozottsággal történt-e.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja értelmében a rendőr a forgalmi engedélyt, illetve az ideiglenes forgalomban tartási engedélyt a helyszínen elveszi, ha járművet a külön jogszabályban meghatározott engedély nélkül átalakították. A jogszabályhely a forgalmi engedély elvételét kötelező jelleggel szabályozza, a rendőr számára mérlegelési lehetőséget nem biztosít.

A Testület megállapítása szerint az intézkedő rendőr a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően járt el, amikor a panaszost megállított, igazoltatta, és a szabálysértés gyanúját észelve a gépjármű forgalmi engedélyét a helyszínen elvette, ezért a panaszos személyes adatok védelméhez, illetve személyi szabadsághoz való jogának korlátozása jogszerűen történt.

IV.

A Testület megállapítása szerint a közlekedésrendészeti intézkedéssel a személyes adatok védelméhez és a személyi szabadsághoz való jog korlátozására jogszerűen került sor, ezért az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2010. december 01.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag